

سیستم عامل
پروژه دوم آزمایشگاه : فراخوانی سیستم
تاریخ تحویل : ۲۰ آبان

اهداف این پروژه

- آشنایی با روش های مختلف دسترسی به سرویس های هسته
- پیاده سازی یک فراخوانی سیستم ساده
- آشنایی با ابزار های ردگیری

مقدمه

برنامه ها به دلایل متفاوتی نمی توانند تمام نیازهایشان را در سطح کاربر برطرف کنند و به برخی سرویس هایی که فقط توسط هسته ارائه می شوند نیاز پیدا می کنند. متداول ترین روش برای دسترسی به سرویس های هسته، فراخوانی سیستمی است.

برای هماهنگی بیشتر استفاده از کرنل ورژن 3.16 که در لینک زیر قابل دسترسی است توصیه می شود.

<https://www.kernel.org/pub/linux/kernel/v3.x/linux-3.16.tar.xz>

گام اول: آشنایی با روش های مختلف دسترسی به سرویس های هسته

این گام را با بیان چند سوال برای یادآوری اهمیت مساله ی فراخوانی سیستمی، آغاز میکنیم.

اصولا یک برنامه در سطح کاربر چه کارهایی را نمی تواند انجام دهد و نیازمند چه سرویس هایی از هسته می شود؟

فراخوانی های سیستم با توجه به کارکرد هایشان چگونه دسته بندی می شوند؟

اصولا وجود داشتن دو سطح کاربر و هسته به چه علت بود؟

پاسخی مختصر برای هر یک سوالات زیر در گزارش خود بیاورید.

پارامترها در پردازنده های x86 چگونه ارسال می شوند و حداکثر چند پارامتر قابل ارسال است؟

با توجه به محدود بودن حداکثر تعداد پارامتر قابل ارسال، برای ارسال تعداد بیشتر پارامتر باید چه کرد؟

تابع `copy_from_user` چه استفاده ای در رابطه با فراخوانی های سیستم دارد؟ چرا دو فضای آدرس برای

کرنل و کاربر در نظر گرفته شده است؟

و در پایان آیا روش های دیگری غیر از فراخوانی سیستمی برای دسترسی به اطلاعات و سرویس های هسته

وجود دارد؟ توضیح مختصری در پاسخ به این سوال در گزارش خود بیاورید.

فراخوانی سیستمی دو بخش دارد: یک بخش که بستگی به معماری سخت افزار سیستم دارد و بخش دیگر

آن یک `handler function` به زبان C است. هر بخش آن در کجا قرار دارند؟ با مثال توضیح دهید.

برای مثال فایل اسمبلی `entry_64.S` در معماری `x86_64` سیستم‌های `64` بیتی کنونی کارهای زیادی انجام می‌دهد که یکی از آن‌ها آماده سازی شرایط برای اجرای یک فراخوانی سیستمی است. منظور از آماده سازی این است که روی رجیسترها تغییراتی ایجاد می‌کند و کنترل پردازش را سلب می‌کند و به پس از تعیین فراخوانی سیستم مرتبط به شروع کد مربوط به آن پرش می‌کند. این تغییرات روی رجیسترها و نحوه تعیین فراخوانی سیستم مرتبط را توضیح دهید.

دستور `SYSCALL` چیست و دستوری که قبلاً از آن استفاده می‌شد چه بود؟

گام دوم: پیاده سازی یک فراخوانی سیستم ساده

پس از آن که با نحوه انتقال کنترل به هسته آشنا شدید، اکنون می‌توانید یک `Handler Function` برای فراخوانی سیستم بنویسید. و با نحوه رد کردن پارامترها به فراخوانی سیستم و مقدار بازگشتی آن نیز آشنا شوید.

برای انجام این کار مستندات خوبی در اینترنت (خصوصاً برای کرنل ورژن `3.16`) و دیگر منابع موجود است. مطالعه فصل‌های مرتبط با فراخوانی سیستم در کتاب‌های قرار داده شده بر روی سایت درس توصیه می‌شود. یک فراخوانی سیستمی `hello world` بنویسید.

فراخوانی `hello_there` بنویسید که با گرفتن یک نام به عنوان پارامتر به آن نام سلام کند!

فراخوانی `hello_user` بنویسید که به نام یوزری که این فراخوانی را انجام داده سلام کند.

و در پایان آیا اضافه کردن فراخوانی سیستمی برای هر سرویس جدید در سیستم عامل کار صحیحی است؟ چرا؟

گام سوم: آشنایی با ابزارهای ردگیری (Tracing)

در این بخش چند ابزار متفاوت که در سطوح متفاوتی عمل می‌کنند اما کارکرد همه‌ی آن‌ها نوعی ردگیری است آشنا می‌شوید و از آن‌ها استفاده می‌کنید.

در کرنل یک فراخوانی سیستمی وجود دارد که با آن پردازش‌ها را ردگیری می‌کنند، نام این فراخوان سیستمی چیست؟ پارامترهای آن را توضیح دهید و بگویید چگونه می‌توان با آن ابزار `strace` را پیاده سازی نمود؟ با اینکه فراخوانی‌های سیستمی روشی برای دسترسی بدون واسطه به سرویس‌های هسته اند، اما اغلب فراخوانی‌های سیستمی توسط کتابخانه‌ها انجام می‌شود و برنامه‌نویس بدون درگیری جزئیات سطح پایین کدش را با استفاده از توابعی که کتابخانه‌ها در اختیارش قرار می‌دهند می‌نویسد. چرا فراخوانی‌های سیستمی، مستقیماً در برنامه فراخوانده نمی‌شوند؟

برخی فراخوانی‌های سیستمی تقریباً بدون هیچ تغییری توسط توابع کتابخانه‌ای (`wrapper`ها) پیاده سازی شده و در برنامه فراخوانی می‌شوند. اما برخی دیگر در پیاده سازی توابع کتابخانه‌ای استاندارد یا حتی توابع کتابخانه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شوند. به عنوان مثال پیاده سازی تابع کتابخانه‌ای استاندارد `malloc` مستلزم استفاده از فراخوانی‌های سیستمی است. دو فراخوانی سیستمی که توسط این تابع، فراخوانی می‌شوند را نام

برده و کارکرد آن‌ها را بگویید. (امتیازی: یک مورد استفاده از هر کدام را به طور کامل توضیح داده و ردگیری نمایید. یعنی پارامترهای ورودی `malloc` که منجر به اجرای آن‌ها می‌شود را وارد نمایید و حین ردگیری، علت پیمایش مسیر اجرایی مربوطه را توضیح دهید. برای هر فراخوانی سیستم تنها یک مسیر اجرایی را به طور کامل توضیح دهید کافی است.)

به منظور ردگیری کتابخانه‌های استفاده شده‌ی یک برنامه می‌توان از ابزار `ltrace` بهره برد. دقت شود که `ltrace` فقط می‌تواند کتابخانه‌های مشترک که به صورت داینامیک لینک شده‌اند را تشخیص بدهد و کتابخانه‌ای که استاتیک لینک شده با کد اصلی برنامه ادغام شده و قابلیت تشخیص آن کتابخانه توسط `ltrace` وجود ندارد.

برای این کار شما باید برنامه‌ی دلخواه را بیلد کنید و پنج کتابخانه پرکاربردتر منجر به فراخوانی سیستمی را با `ltrace` بیابید. سپس توابع کتابخانه‌ای مربوط به آن فراخوانی‌ها را خودتان با `glibc` ای که خودتان دانلود کردید و بیلد کردید لینک کنید. دلیل این کار این است که بیلد کردن خود برنامه پیچیده خواهد بود دقت شود که `glibc` فقط باید در سیستم شما بیلد شود و نباید نصب بشود. می‌توانید `glibc` را از آدرس زیر دریافت کنید:

<https://ftp.gnu.org/gnu/glibc/>

شما به بتوانید به کمک یک دیباگر مانند `gdb` خط به خط آن را اجرا کنید و دقیقاً مشاهده کنید که در کدام خط از اجرای توابع کتابخانه‌ای از فراخوانی سیستمی استفاده شده است.

نکات آخر

- در نظر داشته باشید که باید پاسخ سوالات را برای معماری ۶۴ بیتی بنویسید.
- باید جواب تمام سوالات خواسته شده و مراحل طی شده را در گزارش بنویسید.
- هنگام تحویل به جواب سوال‌ها و گزارشتان مسلط باشید.
- ملاک نمره دهی مقدار کار هر یک از اعضای گروه است و لزوماً نمره یکسانی به همه اعضا تعلق نمی‌گیرد.
- توصیه می‌شود که پروژه را زود شروع کنید و سوال‌هایتان را هم زودتر بپرسید.